Elintarviketeollisuusliitto ry LAUSUNTO

11.9.2023

Eduskunnan ympäristövaliokunta

U 25/2023

VP VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ EDUSKUNNALLE EHDOTUKSESTA EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI VIHERVÄITTEISTÄ

Elintarviketeollisuusliitto ry (ETL) kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston U-kirjelmästä komission viherväitteitä koskevaan direktiiviehdotukseen.

Elintarviketeollisuuteen kohdistuu runsaasti ympäristökestävyyden osoittamiseen liittyvää painetta. Merkinnät, joilla yritys voi kommunikoida kuluttajille ostohetkellä tuotteen tai yrityksen toiminnan ympäristökestävyydestä on tärkeä osa tätä kokonaisuutta. Mielestämme U-kirjelmässä tunnistetaan hyvin komission viherväittämiä koskevan direktiiviehdotuksen keskeisimmät vaikutukset ja ETL tukee suurelta osin valtioneuvoston kantoja.

Jaamme valtioneuvoston näkemyksen siitä, että ehdotuksen tavoitteet selkeyttää ja yhtenäistää vihreiden väitteiden esittämistä sekä ehkäistä harhaanjohtavaa markkinointia ovat kannatettavia ja tarpeellisia. Valtioneuvoston kirjelmässä on mielestämme myös hyvin tunnistettu, että ympäristöväitteiden vertailukelpoisuus edellyttää yhtenäisten metodologioiden käyttöä.

Yrityksillä on jo tänä päivänä mittavat dokumentaatiota ja kestävyysraportointia koskevat vaatimukset. ETL katsoo, että komission ehdotuksen viherväitteitä koskeva todentamisvelvollisuus on kohtuuton ja aiheuttaisi yrityksille tarpeetonta hallinnollista lisätaakkaa sekä merkittäviä lisäkustannuksia. Mielestämme riskinä myös on, että verifiointivaatimus vähentää yritysten kiinnostusta ympäristöväittämien esittämiselle. ETL:n näkemyksen mukaan lähtökohtana tulee olla, että kestävyyteen panostavat yritykset voivat jatkossakin kommunikoida hyvistä toimenpiteistä ilman, että siitä aiheutuu merkittäviä lisäkustannuksia. Mielestämme Suomen tulisikin jatkoneuvotteluissa painottaa sääntelyn vaikuttavuutta sekä sitä tukevia toimia, ja aktiivisesti pyrkiä välttämään uusien lisäkustannusten luomista.

Valtioneuvoston kirjelmässä on mielestämme kiinnitetty hyvin huomiota ehdotettujen seuraamusten oikeasuhtaisuuteen. ETL:n näkemyksen mukaan erityisesti menettämisseuraamukseen tulisi suhtautua jopa kielteisesti. Myös muiden seuraamusten oikeasuhtaisuutta tulee mielestämme arvioida jatkovarmistelussa kriittisesti siten, ettei kohtuuttomat taloudelliset riskit estä toimijoita esittämästä ympäristöväittämiä ja johda markkinoiden vinoutumiseen.

Loppuun haluamme muistuttaa, että kaikille ympäristövaikutuksille ei löydy vielä laajalti tunnustettua tieteellistä näyttöä ja mittareita. Pidämme valtioneuvoston tavoin tärkeänä, että toimeenpanon myötä on tarpeen arvioida tarvetta tarkemmille ohjeille metodologiasta. Yrityksillä tulee siitä huolimatta olla myös jatkossa mahdollisuus kertoa hyvistä teoista ja niihin liittyvästä kehitystyöstä. Lisäksi toimeenpanon tueksi on tärkeää jatkaa yhteisen metodologian, avoimen ympäristödatapankin ja digitaalisten työkalujen kehittämistä.

Lisätietoja:
Satumaija Levón, vastuullisuuden ja kestävän kehityksen johtaja,
Elintarviketeollisuusliitto ry, satumaija.levon@etl.fi, p. 040 752 8537